

Topics

Rode Kruis: Hulp bieden. Wie dan ook, waar dan ook, waarom dan ook.

januari 2023

Vlak voor Kerst kwam De Dikke Blauwe 100 uit. Marieke van Schaik, directeur Nederlandse Rode Kruis, is de nieuwe nummer 1 van deze ranglijst met de honderd 'invloedrijkste spelers in de Nederlandse filantropie'. Berry van Kollem en Karel Zwaan van Providence Capital spraken met deze invloedrijke vrouw over het belang van donaties, innovaties en het voorkomen van rampen.

Het persbericht dat bij de lancering van de lijst over 2022 verscheen maakt duidelijk waarom Marieke van Schaik gekozen is tot meest invloedrijke speler in de Nederlandse filantropie. Er staat onder meer: 'In korte tijd ontpopte zij zich tot een zichtbare en invloedrijke leider, die met de aanpak van - onder andere covid-19 en de inval in Oekraïne - van het Rode Kruis weer een zichtbare en relevante speler maakte.'

Zelf is Marieke van Schaik wat bescheidener over haar rol. 'Ik werk voor een prachtige organisatie die wereldwijd invloed heeft. Door het beroep dat nu op ons als organisatie gedaan wordt, kunnen wij onze relevantie laten zien. Covid, de vluchtelingencrisis, de oorlog in Oekraïne. Bij al die gebeurtenissen is het Rode Kruis een belangrijke speler. Ik denk dat het beeld een paar jaar geleden was dat wij vooral in het buitenland werkten. Mensen zagen ons in eigen land vooral bij evenementen. Nu zijn we ineens weer erg nodig dichtbij huis: zorgen dat mensen de basislevensbehoeften hebben. Dat mensen ons nut en onze noodzaak zien, zal ongetwijfeld bijdragen aan het beeld dat de samenleving van ons heeft.'

Van Schaik is zich bewust van de enorme invloed die het Rode Kruis heeft. Onze neutraliteit is daarbij erg belangrijk. Zeker in tijden van polarisatie. Wij zijn neutraal. Dat helpt om de spreekbuis te kunnen zijn voor mensen in nood. We oefenen onze invloed uit op alle niveaus: internationaal; in Den Haag, maar ook lokaal. Ik probeer daar vanuit mijn rol zo goed mogelijk invulling aan te geven. Wij proberen ons punt te maken door diplomatie. We zijn aanvullend op de overheid, maar wel onafhankelijk.

Onafhankelijkheid behouden

‘Zonder neutraliteit kunnen wij ons werk niet doen in de moeilijke, wisselende omstandigheden waarin we actief zijn.’

Om die onafhankelijke rol te kunnen behouden zijn donaties van particulieren ‘extreem belangrijk’ zegt Van Schaik. ‘Neutraliteit is voor ons een kernbegrip. Zonder neutraliteit kunnen wij ons werk niet doen in de moeilijke, wisselende omstandigheden waarin we actief zijn. Donaties stellen ons in staat om onze onafhankelijke positie te behouden. Wij willen zelf onze keuzes kunnen maken. Wanneer wij een voedselprogramma uitrollen in een gebied, doen we dat voor iedereen die dat nodig heeft. Wij gaan niet kijken of iemand legaal in dat land verblijft. Misschien dat een overheid wil dat we dat doen, maar wij zijn onafhankelijk en helpen wie dat nodig heeft. Gegevens van mensen delen we ook niet met de overheid. Dan is het belangrijk dat wij zelf de rekening kunnen oppakken. Donaties van stichtingen en vermogensfondsen borgen op die manier onze onafhankelijkheid. Ook bijvoorbeeld de Nationale Postcodeloterij en de IKEA foundation zijn belangrijke partners van ons.’

Naast onafhankelijkheid is ook de kwaliteit van de organisatie belangrijk, vindt van Schaik. ‘Vergeet niet dat ook de organisatie geld kost. Je kunt wel kritisch zijn op overhead en dat zijn we ook, maar het is essentieel om goede mensen te hebben; de veiligheid van mensen te waarborgen; goede controles te kunnen uitvoeren. Juist ook donaties maken dat we de kwaliteit van de organisatie op het peil houden waar het moet zijn. Een goede organisatie heeft meer impact en kan de beschikbare middelen efficiënter inzetten.’

Het traditionele ‘geven’ is veranderd, weet ook Van Schaik. ‘Vroeger deed je een jaarlijkse collecte. In 2022 hebben wij voor het laatst een echte deur-tot-deur-geldinzameling gedaan. We collecteren natuurlijk nog wel bij evenementen. De kosten en de baten van zo’n landelijke collecte waren niet in balans. Het maakt dat je naar een ander donatiebeleid toegaat.’

Toch wordt het Rode Kruis wel eens vergeten als goeddoel. Juist omdat de organisatie zo bekend is. Dat weet ook Van Schaik: 'Mensen denken soms dat we een overheidsinstelling zijn en subsidie krijgen voor alles wat we doen. Wanneer wij het gesprek aangaan zijn mensen vaak verbaasd over de waaier van activiteiten die wij uitvoeren. We ontplooiën echt heel veel activiteiten. Voordeel van het zijn van een grote organisatie is dat we een gespecialiseerd team hebben voor fondsenwerving en relatiebeheer. Dat zijn professionals die met particulieren, stichtingen en vermogensfondsen het gesprek aangaan om te kijken hoe de bijdrage het best tot zijn recht komt en de meeste impact heeft. Je moet in dat soort situaties natuurlijk kijken wat de gever wil bereiken en hoe ons werk daarbij aansluit.'

Het Nederlandse Rode Kruis heeft ook een duidelijke internationale taak. Van Schaik: 'We zorgen bij ons internationale werk dat de lokale afdelingen in andere landen beter worden. We kiezen er niet voor om ergens heen te gaan, hulp te verlenen en weer weg te gaan. Liever zorgen we dat de lokale afdeling in staat is de hulpverlening zelf op te pakken. Dat kost tijd en soms meer moeite, maar het is wel de weg die we willen gaan. Ik vind dat duurzamer en uiteindelijk ook respectvoller.'

Marieke van Schaik

Leed voorkomen

Digitalisering van hulpverlening is een speerpunt waar het Rode Kruis in de afgelopen jaren veel winst heeft behaald. Van Schaik: 'Je hoort en leest veel over big data-analyse. Bij ons wordt dat in de praktijk gebracht door bijvoorbeeld te analyseren wat het klimaat in de komende periode gaat doen.'

Wij zijn liever preventief bezig, dan dat we pas in actie komen als het leed al is geleden. Doordat we zien waar droogte aankomt of waar er een kans op overstroming is, kunnen we voortijdig ingrijpen of al onderweg gaan.’ Een ramp, zo weet van Schaik, komt nooit alleen. ‘Droogte leidt bijvoorbeeld tot vluchtelingenstromen. Dat leidt weer tot onrust tussen bevolkingsgroepen et cetera. Hoe eerder we kunnen beginnen met helpen, des te beter zijn we in staat om het leed te verhelpen of zelfs te voorkomen. Je moet dan denken aan bijvoorbeeld het voorspellen waar een tyfoon aan land komt. Dan weet je namelijk in welk gebied je moet zijn; hoeveel mensen daar wonen en dus hoeveel hulp er nodig is. Zo kunnen we sneller en efficiënter hulpverleners.’

‘Wanneer wij het gesprek aangaan zijn mensen vaak verbaasd over de waaiers van activiteiten die wij uitvoeren.’

Data-analyse helpt in het verkleinen van de impact van een ramp. Toch was niet iedereen daarvan overtuigd toen het Rode Kruis begon met het monitoren van klimaat. Van Schaik: ‘Toen wij in 2005 het klimaatcentrum oprichtten, waren er partijen die zeiden: we gaan het toch niet over milieu hebben? Nu zie je hoe rampen en conflicten het gevolg zijn van klimaatverandering. Als Rode Kruis zijn we gelukkig op tijd ingestapt. Ik vind dat we in de toekomst nog veel meer moeten investeren in technologische ontwikkeling.’

Van Schaik lijkt niet echt bezig met de uitverkiezing als nummer 1 van De Dikke Blauwe 100. Dat het aandacht genereert voor het Rode Kruis en dat dat weer donateurs oplevert, vindt ze belangrijker. ‘Die steun helpt ons om onze missie uit te voeren. Hulp bieden aan mensen in nood. Wie dan ook, waar dan ook, waarom dan ook.’

Meer weten over het donatiebeleid van het Rode Kruis?

<https://www.rodekruis.nl/wat-kun-jij-doen/steun-met-geld/>

Disclaimer

Informatie die op in deze nieuwsbrief wordt aangeboden, mag niet worden gebruikt als vervanging voor enige vorm van advies. Beslissingen op basis van deze informatie zijn voor eigen rekening en risico. Hoewel Providence Capital NV ernaar streeft om correcte, volledige en actuele informatie uit betrouwbare bronnen te verstrekken, biedt Providence Capital NV expliciet noch impliciet geen garantie dat de op of via deze nieuwsbrief aangeboden informatie juist, volledig of up-to-date is. Providence Capital NV schrijft deze internetsite vanuit Nederlands perspectief en garandeert daarom niet dat de aangeboden informatie ook geschikt of beschikbaar is voor gebruik in andere landen.